

Lessuggestie bovenbouw:

Musical

Lesdoelen:

De kinderen leren welke aspecten van muziek er aan bod komen in een musical. De kinderen leren dat samenzang het zingen van meer stemmen (noten) tegelijk is en hoe je dat kunt oefenen. De kinderen leren hoe ze zich kunnen inleven in muziek en tekst en hoe ze dat kunnen uiten.

Lesopbouw:

De les is opgebouwd in 2 lessen van ongeveer 20 minuten. De eerste les begint met een filmpje over de musicalgroep "Eigen Wijs" uit Nieuwkoop die een generale repetitie doen voor hun uitvoering van "Annie, een eigenwijze musical." In de tweede les oefenen de kinderen expressie bij voor hen bekende liedjes. Deze les is ook te geven in 2 lessen zodat de kinderen langer de tijd hebben om te oefenen.

Basiskennis¹:

Musical

In een musical moeten de acteurs over verschillende vaardigheden beschikken. Naast acteren moet er worden gezongen en gedanst. De musical heeft in de laatste 20 jaar een enorme vlucht genomen in Nederland, niet in de laatste plaats door Joop van den Ende die een aantal grote producties naar Nederland heeft gehaald en deze ook in naar het Nederlands heeft laten bewerken (The Phantom of the Opera, Miss Saigon, The Lion King om maar enkele te noemen). Ook Albert Verlinde heeft een aantal grote producties onder zijn naam staan (Piaf, Ja Zuster, Nee Zuster en Annie). Voor de kinderen zullen de musicals van K3 een bekend fenomeen zijn (al zullen ze dat in de bovenbouw niet allemaal meer toegeven...)

Meerstemmig zingen

Als je naar moderne popliedjes luistert valt het vaak niet eens op dat veel stukken een extra stem hebben. Je zult zelfs je best moeten doen om een lied te vinden waar helemaal geen tweede stem in gebruikt wordt. Koren werken nagenoeg altijd met meerdere stemmen. Er wordt daar onderscheid gemaakt tussen bas-, tenor-, alt- en sopraanstemmen. Een akkoord op een instrument bestaat uit meerdere noten, door deze noten te zingen met meerdere stemmen kun je de sfeer en de klank van zo'n akkoord dus vaak zonder muziek overbrengen.

Expressie

In de meeste vormen waarin liedjes worden uitgevoerd speelt expressie een rol. Een droevig lied zing je niet met een lach op je gezicht en dansend, bij een vrolijk lied ga je over het algemeen niet staan huilen. Tegenwoordig heeft elk lied een videoclip waarin je dit goed kunt zien, maar ook bij musical en de klassieke vorm ervan, opera, speelt expressie een grote rol. De kinderen kennen vast de term "je inleven in het nummer" wel dat vaak als commentaar wordt gebruikt bij menig talentenjacht op tv. Dit komt uitgebreid aan bod in de tweede les.

Les 1

Bekijk met de kinderen het filmpje "generale repetitie Eigen Wijs" op de site www.meestermichael.nu en vraag de kinderen van tevoren of ze goed op de interviews willen letten. In het filmpje vertellen de geïnterviewde kinderen wat ze hebben moeten doen om hun rol te krijgen. De 2 meisjes die Annie spelen hebben een heuse auditie moeten doen. Kijken de kinderen wel eens programma's waarin auditie wordt gedaan (the voice of Holland (of voice kids), verschillende dansprogramma's)? Zouden ze zelf mee willen doen aan zoiets? Beseffen ze dat ze daarvoor heel goed moeten oefenen? Kunnen ze beschrijven hoe zenuwachtig ze dan zouden zijn? Snappen de kinderen dat je voor de hoofdrol alle drie aspecten van musical moet beheersen (zang, dans en acteren)? De 7 meisjes die een paar van de weeskinderen spelen hebben ook auditie moeten doen; ze moesten voorzingen. Ze zijn ook in drie groepen verdeeld die alle drie hun eigen stem zingen. 1 van de meisjes kan zelfs 2 van de drie stemmen voordoen (ze herhaalt een stem.) Zijn er kinderen die dat "foutje" gehoord hebben? Hoe vinden ze het stukje voorzingen in het interview klinken? Hebben ze een mening daarover?

Als hele snelle oefening kun je nu vader Jacob in canon zingen. De canon zorgt ervoor dat bij 3 groepjes zin 1 over zin 2 en 3 valt. Dat is in feite al driestemmigheid. Dat kun je laten horen door de drie groepen allemaal tegelijk een andere zin in te laten zetten. Als je zelf een instrument bespeelt kun je zelfs de drie begintonen over elkaar laten horen (C, E en G = C akkoord). Laat de kinderen deze dan eerst aanhouden.

Les 2

In de vorige les heb je met de leerling gekeken naar 3 aspecten van het spelen in een musical: zang, dans en acteren. De klassieke vorm van dit muziekspel is opera of operette. In deze klassieke vorm wordt het hele stuk gezongen en acteren de spelers dus tijdens het zingen. In de volgende link zie je een stukje uit de opera "Das Rheingold" uitgevoerd door Nationale Reisopera. De mezzo sopraan in dit stuk is Marjolein Niels, de artistiek vormgever van Eigen Wijs, die in het filmpje over "Annie; een eigenwijze musical" als laatste aan het woord is.

<http://www.youtube.com/watch?v=A8HHDilTRZc>

Zien de kinderen het verband met een musical? Kunnen de kinderen de muziek, of de kwaliteit ervan waarderen? Hebben de kinderen door, dat het acteren in meer zit dan het opvallende kostuum? (Gezichtsuitdrukkingen, de ijdelheid die wordt weergegeven door de spiegel, het samenspel tussen de man en de vrouw.)

Tegenwoordig wordt bij elk liedje een videoclip opgenomen. In veel videoclips wordt de tekst van het lied verduidelijkt met acteerwerk. (Bekijk bijvoorbeeld de videoclip van het nummer "Afscheid nemen bestaat niet" van Marco Borsato, "Hurt" van Christina Aguilera of "Thriller" van Michael Jackson.)

Verwerkingsopdracht

Zouden de kinderen dit zelf ook kunnen met een voor hen bekend en aantrekkelijk lied?

Laat de kinderen (die dat wel durven/willen?) een (stukje van een) lied uitkiezen waarmee zij dit zelf denken te kunnen. De bedoeling is dat de kinderen het lied gaan uitbeelden zonder mee te zingen. Dit kan door woorden met je handen uit te beelden natuurlijk, maar mooier is het als ze het gevoel van het nummer met hun hele lichaam uit gaan beelden. Iemand die droevig is zit vaak in elkaar gezakt, iemand die blij is staat stevig en open. Dit mogen ze doen met het nummer aan (waar "you tube" al niet goed voor is...), maar je kunt er ook voor kiezen om het eerst te doen zonder muziek. Je kunt dan door gesloten vragen te stellen met de andere kinderen erachter komen welk lied is gedaan. Is het een droevig lied? Zingt een vrouw dit nummer? Gaat het over...? Evalueer na ieder nummer de dingen waaraan je kon zien waar het lied over ging.

Kort nawoord

Als je hebt gewerkt met deze korte lessenserie hoop ik dat je met je kinderen hebt genoten van de lessen. Ik ben zeer benieuwd naar de resultaten van de kinderen en wil je bij deze ook vragen om deze, en je eigen ervaringen, met mij te delen via meestermichael.nu@gmail.com. Als je werkstukjes hebt die ik op de site mag plaatsen of foto's van bepaalde momenten uit je lessen ontvang ik die ook graag. Door rechten mag ik niet alles plaatsen, maar ik zal mijn best doen om er een mooi overzicht van te maken.

Muzikale groetjes,

Meester Michael

